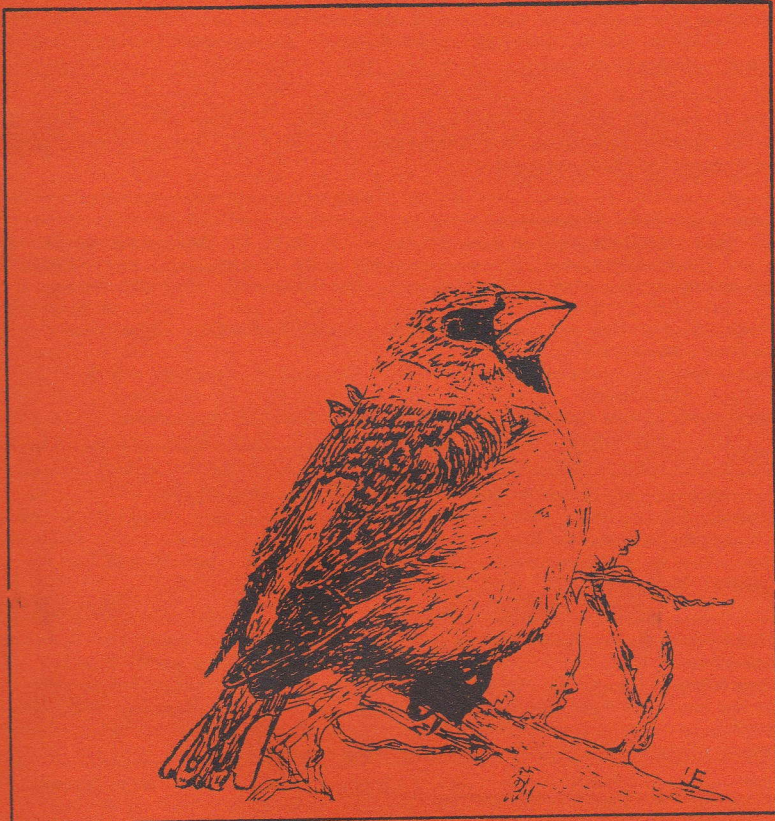

DE MOURIK

VOGELWERKGROEP RIJK - VAN - NIJMEGEN e.o.

jaargang 15 nummer 3

1989

-DE MOURIK

Blad van de Vogelwerkgroep Rijk van Nijmegen en omstreken.

Redactie

Johan Thissen, Mansberg 7, 6562 MA Groesbeek, tel. 08891-75852
Leon Engels, Schubertstraat 12, 6561 EN Groesbeek

Lay-out

Dik Heg

-Vogelwerkgroep Rijk van Nijmegen en omstreken.

Werkgebied

Rijk van Nijmegen, Overbetuwe ten zuiden van de Linge en ten oosten van de RW 50, Duffelt (BRD), Salmorth (BRD), Reichswald (BRD), de Kop van Limburg, Land van Cuyk, Land van Maas en Waal.

Bestuur

Voorzitter: Laurens Rietveld, Grotestraat 83, 6511 VB Nijmegen, tel. 080-227925.
Secretaris: Gerard Schreurs, van Goorstraat 63, 6512 EC Nijmegen, tel. 080-238045;
Adres secretariaat/Penningmeester:

Werkgroepen

Archief: Peter Brouwer, Pater Brugmanstraat 49, 6522 EH Nijmegen, tel. 080-220618.
Excursies: Laurens Rietveld, Grotestraat 83, 6511 VB Nijmegen, tel. 080-227925.
Kunstmatige nestgelegenheid: Wim Schurink, Marialaan 39, 6541 RB Nijmegen,
tel. 080-773551.

Rivierentellingen: Jan van der Brugge, Zonstraat 7, 6543 VM Nijmegen,
tel. 080-780040.

Roofvogeltellingen: Gerard Müskens, Papenbergseweg 25, 6585 KV Mook,
tel. 08896-1767.

Vogelkursussen: Johan Thissen, Hobbemaweg 118, 6562 CW Groesbeek,
tel. 08891-5852.

Asyls

N. Ebben, Heerstraat 18, 5435 PC St. Agatha, tel. 08850-12378.

H. Huilmand, Rijkstraatweg 303, 6573 CX Beek-Ubbergen, tel. 08895-3376 (alleen
roofvogels en uilen).

B. Jansen, Weg door Jonkerbos 5, 6532 SV Nijmegen, tel. 080-551439.

M. Reijnders, Heyenseweg 51, 6591 HB Gennep, tel. 08851-11906.

J. van der Vaart, Jozef Israëlsstraat 15, 6521 MS Nijmegen, tel. 080-2334470.

Contributie

Werkende leden	f 12,50
Sympatiserenden	f 17,50
Jeugdleden tot 18	f 7,50
Gezinsleden	f 2,50

GIRONUMMER 4463052 t.n.v. VWG Rijk van Nijmegen e.o. te Beers.

Overname van (gedeelten) van artikelen of van illustraties is uitsluitend toegestaan met bronvermelding en schriftelijke toestemming van de auteur. Auteurs zijn verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikel. Publicatie van artikelen, meningen etc. behoeft niet te betekenen dat de daarin vermelde meningen, conclusies etc. het inzicht van de redactie weergeven.

VAN DE BESTUURSTAFEL

INGELASTE LEDENBIJEENKOMST
 maandag 29 januari 1990 20.00 uur
 Natuurmuseum
 Gerard Noodtstraat 21, Nijmegen

LET OP DE NIEUWE PLAATS VAN BIJEENKOMST!!!

- mogelijkheid om laatste nieuw/tjes uit te wisselen en op korte termijn een paar excursies naar interessante gebieden af te spreken
- broedvogelinventarisaties voor het komende voorjaar plannen
- van gedachten wisselen over een werkgroepstructuur binnen de VWG
- voorstelling van eigen vogeldia's

LEDENMUTATIES

Nieuwe lid: G. Olthof, Persingensestraat 6, 6575 JB Persingen
 T. Hermens, Homberg 17-05, 6601 ZK Wychen
 M. Broeckaart, Newtonstraat 79, 6533 KC Nijmegen
 B. van Geffen, Dijk 15, 6551 ZC Weurt, 08897-71982
 Adreswijziging: P. van Iersel, Nijenrodeplantsoen 116, 3554 TT Utrecht
 K. Vandepoel, Dingostraat 49a, 6531 PA Nijmegen
 M. Wolf & M. Jansen, van Gentstraat 12b, 6524 BC Nijmegen, 080-602749
 J. van der Coelen, Burg. Murisstraat 25, 6231 GH Meerssen
 Geschrappt: W. van Hoorik; P. Sterk
 Opzeggingen: J. van Tuyn, L. v.d. Mosselaar, Th. de Mol J. Schaminée

maandag 12 maart 1990, 20.00 uur
 Natuurmuseum Nijmegen

!!!! ALGEMENE LEDENVERGADERING !!!!!

NOTULEN VAN DE NAJAARSLEDENVERGADERING VAN DE VOGELWERKGROEP RIJK
 VAN NIJMEGEN D.D. 7-9-1989

Aanwezig 20 leden. 2 afmeldingen.

1: OPENING EN VASTSTELLING AGENDA

2: NOTULEN; De notulen van de vorige ledenvergadering worden goedgekeurd.

ad 3: geven we inventarisatiegegevens door aan derden?
 Een overheidsorgaan i.s.m. NMF zal resultaten vragen van broedvogelinventarisaties (BSP manier) i.v.m. ruilverkaveling over het gebied Boxmeer, Mill, Esterhagen. Men vraagt zich af of er met de gegevens iets gebeurt en normaal moet zo'n dienst flink betalen om dergelijke gegevens te krijgen. Het bestuur zal bij de beslissing advies vragen aan de werkgroep Cuyk in wiens gebied de terreinen liggen.

- 3: INGEKOMEN STUKKEN; Heropening natuurmuseum./bladen en periodieken gaan voortaan naar Peter Brouwer. De kast van het archief staat bij Laurens Rietveld.
- 4: BESTUURSVERKIEZING
Louis Geraets treedt af en stelt zich niet herkiesbaar. Sjeff de Wildt en Fons Reijerse worden beiden in het bestuur gekozen met 18 stemmen voor en 2 onthoudingen. Fons Reijerse zal Louis vervangen als contactpersoon voor het land van Cuyk, Fons zal de penningmeester taak van Louis overnemen en Gerard Schreurs zal het volledige secretariaat gaan doen. Louis wordt heel hartelijk bedankt voor het vele werk dat hij in het bestuur voor de werkgroep heeft verzet.
- 5: BROEDVOGELINVENTARISATIE
Over het algemeen zijn de tellingen redelijk verlopen, maar zijn er enkele misgegaan. Hiermee voldoen we niet aan de eis van een minimaal aantal excursies per gebied. Dit komt doordat er te weinig mensen zijn plus de coördinatie. Het land van Cuyk zit krap in de inventariseerders, er zal dus op tijd gecoördineerd en geworven moeten worden voor volgend jaar. Eind november zal er duidelijkheid zijn over de situatie in het land van Cuyk en men stelt voor dat voor het einde van het kalenderjaar de planning moet zijn gebeurd. Menno Hornman zal een voorstel voorbereiden b.v. in de vorm van een inventarisatieweekend.
- 6: RIVIERTELLINGEN/GANZENTELLINGEN
Dit jaar zullen er weer 4 rivierteelploegen zijn, gecoördineerd door Laurens Rietveld. Ooy, Waal/Tiel en 2 oostelijke maastelploegen. Er is een voorstel om een keer een simultaantelling te houden van auto en te voet. 3 mensen hebben belangstelling. 16 september. Coördinatie Dik Visser. Ons is gevraagd om op de dagen dat in Duitsland de ganzen worden geteld ook de Ooy te tellen. 3 maal per jaar. Dit zal een aparte telploeg moeten zijn, onafhankelijk van de Ooyriviertelploeg. Coördinatie Laurens Rietveld. Voor deze ganzentelploeg gaven zich op Dik, Raimond, Peter, Michiel, Leon, Bart en Menno.
- 7: VOGELTREK
Leon Engels telt de trek maar heeft meer mensen nodig. Geteld wordt vanaf 2 september om de 2 weken op zaterdag. Wie mee wil doen kan zich bij Leon melden. Op 8 oktober is de nationale vogeltrekteldag. Wie mee wil doen kan zich aanmelden bij de VWG Arnhem.
- 8: ACTIVITEITEN
Kan er een najaarskamp komen op Schiermonnikoog? Wanneer? 16 okt./herfstvacantie. Animo: 3 mensen. De amelandgangers zullen worden afgebeld en dan wordt bekeken of er genoeg mensen moedoen om het door te laten gaan of niet.
Voorstel voor een nijmeegse soortenjaagdag. Wie organiseert? Peter Brouwer.
In Nijmegen komen de excursies niet van de grond. Voorstel om vanuit de vogelcursus een aantal excursies te doen en dan van daaruit de mensen zelf de excursies te laten houden zodat er een excursiepool zal ontstaan.

9: COMPUTER

De printer is aangeschaft. Nu, na wat proberen, moet er een nauwomschreven kader gemaakt worden waarbinnen de gegevens moeten worden ingevoerd. Ook bij andere VWG's eens vragen hoe zij zaken invoeren. Bij het maken van dit kader willen meewerken Henk de Vries, Menno Hornman, Gerard Schreurs, Dik Visser, Raimond Pahlplatz en Michiel van der Weide. Als mensen bepaalde zaken ingevoerd willen zien of bepaalde gegevens willen moeten ze dit Peter Brouwer laten weten.

7: FENOLOGIE

Voorstel: In december weer een inlegvel in de Mourik. Dik Visser is coordinator. Graag een artikel in de Mourik over 1989. Het fenologieformulier graag zodanig inrichten dat het direct in de computer kan worden ingevoerd.

8: STELTOPERTELLING

Gaat door. Nieuwe landelijke coordinator is Gerrit Geritsen, Zwolle. Het bemannen gaat goed alleen in de zomer zijn er altijd problemen met de menskracht. Gegadigden kunnen zich aanmelden bij Peter Brouwer.

9: VOGELCURSUS

De cursus is dit jaar niet doorgegaan o.a. vanwege het mislopen van de berichten in de plaatselijke bladen. Ook de reorganisatie van de dia's is dit jaar niet afgekomen. Sjef de Wildt zal dat karwei dit jaar gaan doen. 2 mensen zijn weggevallen voor de lezingen, nieuwe mensen moeten hen gaan vervangen. Naast de uitvoerders moet er een coordinator komen. Taakverdeling: Laurens Rietveld zal de organisatie opzetten, Dik visser doet de weidevogelavond, Iris Berends (?) de stadsvogelavond, Johan Thissen (?) de watervogelavond. Er moet een oproep in de Mourik komen voor iemand die de bosvogelavond wil doen. Alleen als er niemand gevonden wordt, wil Jan van de Brugge als noodoplossing deze avond geven.

10: RONDVRAAG

Peter Brouwer: Wat is er deze vergadering nu allemaal afgesproken? De vergadering wordt langsgelopen.

Raimond Pahlplatz: Stelt voor om vkaer per jaar een ledenvergadering te houden en om dan alleen bepaalde onderwerpen te behandelen. Je kunt dan actueler en gericht werken en de vergadering kan dan minder lang duren. Problemen of plannen kunnen dan sneller worden opgepakt. Aangenomen.

Jan van de Brugge: Wil wel een poging doen om een aantal excursies te organiseren en doen. Melding hiervan in de Mourik, opgeven bij Jan.

11: SLUITING

NIEUWSBRIEF

NUMMER 16

JAARGANG 4

DECEMBER 1989

Notulen van de vergadering in "de Katrien" te Grave te 24-11-'89

AANWEZIG: Michiel van der Weide, Kell Eradus, Raymond Pahlplatz, Menno Hornman, Jan Jacobs, Leon Engels, Rob Hendriks, Floor Arts, Mark Aarts, Fons Reyerse, Rob Gorissen, Louis Geraets, Henk de Vries, Kamiel Spoelstra, Wim Jansen en John Hermans (van VW Uden).

AFGEMELD: Johan Thissen, Jos Geraets, Dik Heg.

BROEDVOGELONDERZOEK VAN HET AFGELOPEN JAAR

Alle inventarisaties zijn redelijk tot goed verlopen behalve het gebied bij Haps is niet geheel gedaan (dit gebied was ook niet verdeeld). Hier zijn maar enkele inventarisatiegegevens en wat losse waarnemingen van bekend. Men vindt dat er over het algemeen (uitzonderingen natuurlijk daar gelaten) meer bezoeken gebracht mogen worden. Sommigen vinden het beter wanneer er een kleiner gebied wordt geïnventariseerd, maar met veel bezoeken. Zo wordt er veel meer uitgehaald. Helaas is dit niet haalbaar.

Raymond vraagt of men de gegevens sneller naar hem toe kan sturen. Nog steeds is niet alles ingeleverd. Hij wil ze het liefst rond september hebben.

Er komt binnenkort een broedvogeloverzicht.

Tijdens de vergadering kwam naar voren dat er geen kaartjes met broedvogelgegevens van de Mazenburg zijn. De gegevens heeft Raymond wel.

DE BIOTOOPBESCHRIJVINGEN:

Er zijn nog maar slechts enkele biotoopbeschrijvingen binnen bij Louis (5 van 1988). Desondanks zal Raymond bij het NMF de archieven uitspitten op biotoopbeschrijvingen. Het Land van Cuyk schijnt zeer intensief op biotoop te zijn geïnventariseerd. Het enige nadeel is dat ze, ondanks dat ze vrij recent zijn, toch verouderd kunnen zijn. Ze kunnen toch wel als vervanging dienen.

Er wordt verzocht de biotoopbeschrijvingen gewoon aan Louis te geven, totdat Raymond uitsluitel kan geven.

VERSTREKING VAN INVENTARISATIEGEGEVENS:

Er is een verzoek van het NMF om inventarisatiegegevens te verstrekken aan hen. Moeten wij die gegevens nu verstrekken? De VWG Rijk van Nijmegen vindt dat wij daar zelf over mogen beslissen. We moeten dat dan wel even van te voren doorgeven aan de VWG. Ze hebben als standpunt dat daar wel voor betaald moet worden door de desbetreffende instantie. Er rees echter een praktisch probleem; er zijn maar weinig vergaderingen, zodat een instantie lang moet wachten op een antwoord. Dit probleem is opgelost doordat de vergadering instemde met het instellen van een vertrouwenscommissie, die bepaalt of de desbetreffende gegevens inderdaad verstrekt worden. Deze commissie bestaat uit: Rob Hendriks, Raymond Pahlplatz en Louis Geraets.

BROEDVOGELONDERZOEK VAN VOLGENDE JAAR:

Er werd globaal even nagegaan wie er bereid was volgend seizoen (weer) te inventariseren. De respons is bemoedigend. Het deelgebied 1 is als nieuw deelgebied gekozen. Dit is het gebied bij Grave. Er werd gediscussieerd of het misschien mogelijk was om ook een stuk van gebied 6 te doen geheel in het zuiden. Dit omdat mensen uit de z.o.-hoek hiernaar hadden gevraagd. Dit kan wel vond men, maar men moet zich aan landschappelijke eenheden houden, zoals het Maasstroomgebied in het zuiden. Er werd ook geopperd zich meer aan dit soort eenheden te houden i.p.v. aan de redelijk willekeurig gekozen deelgebieden. Omdat er 2 leden van de VW Uden aanwezig waren werd gevraagd of zij misschien een gebied zouden willen inventariseren. Dit willen ze in principe wel, maar het voorstel wordt eerst aan het bestuur voorgelegd.

WINTERVOGELTELLING:

Er werd voorgesteld om het gebied in één dag geteld te krijgen. Het bleek niet haalbaar om dit op de vergadering te realiseren, maar Rob probeert het nog steeds of het misschien wil lukken. Wanneer dit niet mocht lukken wordt de telling in 2 dagen gedaan. Het is gebleken dat dit zeker zal lukken. De teldatum die is afgesproken is *27 december*. De mensen die in Wageningen wonen verzorgen de kaartjes. Die worden gewoon zoals altijd naar de tellers toegestuurd. *zie ook het artikel verder in deze Nieuwsbrief.*

NIEUWE MEDEWERKERS:

Rob Hendrks zal een artikel schrijven om te proberen nieuwe leden te werven. Vooral onder leden van plaatselijke natuurclubs en leden van de VWG. Enige clubs die in aanmerking komen zijn:
 -Vierlingsbeek :een Kerkuilenwerkgroep
 -In Mill zit een eenzame vogelaar die veel voor zichzelf werkt.

- Hij heeft een schat aan gegevens
 -IVN Grave
 -IVN Peel en Maas
 -Wanroy: een natuurclub

TOT SLOT: DE RONDVRAAG

Raymond vroeg of er gewacht kon worden met de uitwerking van de waarnemingen van 1987, 1988 en 1989 i.v.m. de computer. Gewoon even een uitdraaitje maken. Maar het schijnt nog niet echt te lukken met de computer, dus zullen Michiel, Raymond en Menno het maar weer met de hand doen.

Raymond verzoekt om zeldzame waarnemingen op te sturen naar het CDNA.

Ronald Zollinger heeft gevraagd naar roofvogelgegevens. Dit om ze de volgende keer te ringen.

De vergadering werd afgesloten met twee diaseriees. Menno Hornman liet enige vogeldia's zien en Jan Jacobs toonde dia's uit het Reichswald en uit de Spaanse Pyreneeën.

VERSLAG EXCURSIE FLEVOPOLDER 11 FEBRUARI 1989

Aanvankelijk was er laaghangende bewolking en matig zicht, toen de zon eenmaal was doorgebroken kon men over een behoorlijke afstand kijken. De eerste stop werd gemaakt nabij de Houtribsluizen. Hiet zaten o.a. grote zaagbekken, futen, middelste zaagbek, brilduikers en grote zee-eenden.

Vanuit de vogelhut in de Oostvaardersplassen werden maar weinig soorten gezien. Toen wij echter bij de Keersluisplas stonden, cirkelden boven het Oostvaardersplassengebied 2 ZEEARENDEN. Vanaf dat moment kon onze dag al niet meer stuk. Beide Zeearenden lieten zich goed bekijken, zeker toen een van hen op zeer geringe afstand voorbij vloog.

Het was zeer indrukwekkend.

Hieronder volgt nog een soortenlijst, ter afsluiting van dit korte verslag.

winterkoning	Zeearend	brilduiker
fuut	bruine kiekendief	grote zeeëend
buizerd	brandgans	kievit
grote zaagbek	smient	aalscholver
merel	nonnetje	spreeuw
wilde eend	dodaars	wintertaling
zwarte kraai	graspieper	grauwe gans
torenvalk	kauw	matkop
grote mantelmeeuw	blauwe kiekendief	koolmees
kokmeeuw	kuifeend	pimpelmees
meerkoet	tafeleend	havik
middelste zaagbek	krakeend	kolgans
blauwe reiger	ekster	rietgans
zilvermeeuw	bonte kraai	knobbelzwaan
fazant	scholekster	kleine zwaan
bergeend	stormmeeuw	slobeend
grote bonte specht	huismus	witgatje

Louis GERACKS

VELDWAARNEMINGEN

april-juni 1989

dodaars	23-4-89	1	beugense vilt	FAR
dodaars	29-4-89	11 terr. op 12,5 ha!	groenlanden ooypolder	JTh
roerdomp	12-6-89	1 roep.	gendtse polder	GKu, PBe
woudaapje	18-5-89	1 m. roep.	groenlanden ooypolder	PBr
woudaapje	28-5-89	1 vr.vl.	groenlanden ooypolder	PBr
kwak	14-5-89	1	druten-zuid	LBe
kl. zilverreiger	28-5-89	1 four.	hoekse waard ooypolder	PBr
kl. zilverreiger	29-5-89	1 opvl.	hoekse waard ooypolder	GKu
kl. zilverreiger	12-6-89	1 ad.in prachtkl.	kaliwaal ooypolder	JBe
bl. reiger	15-5-89	77 nesten	duivelsberg berg en dal	JBe
bl. reiger	15-5-89	50 nesten	bergharen	LBe, DVI
bl. reiger	15-5-89	12 nesten	hatertse vennen	SBB
bl. reiger	17-5-89	>50 nesten	de meeren wamel	LBe
purperreiger	8-5-89	2	groenlanden ooypolder	MDo
purperreiger	11-6-89	1 opvl.	groenlanden ooypolder	PBr
oovevaar	18-4-89	1 ger.:l.boven	ooyse graaf ooypolder	MDo
oovevaar	20-5-89	3 trek r.ZW	erlecomse waard	RPa, MHo
gr. gans	21-4-89	1	heerenven de hamert	GKu
gr. gans	30-4-89	204 broedparen!!	ooypolder	
div. wrns				
gr. gans	4-5-89	10	de vilt beugen	RSt
gr. gans	10-6-89	2 m.halsband:FEA,G72	kaliwaal ooypolder	MHo
sneeuwgangs	3-6-89	1	kaliwaal ooypolder	NJn
sneeuwgangs	10-6-89	1	kaliwaal ooypolder	MHo
brandgangs	30-4-89	2	ooyse graaf ooypolder	PBr
smient	15-5-89	1 p.tot eind mei	gendtse polder	JBe
smient	18-6-89	1 m.	kaliwaal ooypolder	GAA
wintertaling	18-6-89	18 m.,6 vr.four.	kaliwaal ooypolder	PBr
pijlstaart	10-6-89	1 p.	kleiputten leuth	SKO
zomertaling	21-4-89	1 p.	heerenven de hamert	GKu
zomertaling	21-5-89	2 p.	hapse polder	JJa
slobeend	23-4-89	2 p.	beugense vilt	FAR
krooneend	15-5-89	1 vr.	ooyse graaf ooypolder	LEN
wespendief	21-4-89	1 p.balts	de hamert loofbos	GKu
wespendief	15-5-89	1 p.balts;hele zomer	wylerberg berg en dal	FHu
wespendief	26-5-89	2 p.balts	reichswald kleve	GKu
zw. wouw	3-4-89	1 overvl.	graafse weg nijmegen	GSc
zw. wouw	21-4-89	1	gennep	GKu
zw. wouw	27-4-89	1 jagend	oude waal ooypolder	MDo
zw. wouw	29-4-89	1 overvl.	ooyse graaf ooypolder	LEN
zw. wouw	13-5-89	1	erlecomse waard	JBe
zw. wouw	10-6-89	1 trek r.N	millingerwaard	MHo, TTe
r. wouw	16-4-89	1 overvl.	groenlanden ooypolder	PBr
bl.kiekendief	22-4-89	1 m.trek r.N	erlecomse waard	MHo
gr.kiekendief	30-4-89	1 ad.m.jagend	jonkmanshof dorp ooy	JCo
buizerd	22-4-89	11	oude waal ooypolder	MHo
buizerd	10-6-89	23 trek	ooypolder	MHo
visarend	16-4-89	1	groenlanden ooypolder	GSc
visarend	14-5-89	1 trek	oude waal ooypolder	MFe, PA1
visarend	14-5-89	2 jagend	millingerwaard	WHe

visarend	16-5-89	1 vl.	mychen	LEn
visarend	17-5-89	1	gendt	SBe
visarend	17-5-89	1	millingerwaard	JBe
torenavalk	1-5-89	21 terr. ('87 7,	ooypolder	
div.wrns			tien geboden ooypolder	RPA
roodpootvalk	20-5-89	1 vr.	kleiputten leuth	JBe
smelleken !!	12-5-89	1 vr.	trajanusplein nijmegen	JCo
boomvalk	4-4-89	1 bij 4 gr.C,sneeuw	tongelaar beers	LGe
kwartel	28-5-89	1 roep.	hogenkampseweg beers	LGe
kwartel	8-6-89	1 roep.in bietenveld	tongelaar beers	LGe
kwartel	9-6-89	1 r.(ook op 2-7-89)	bemmelse polder	GKu,PBe
kwartel	12-6-89	4 m.roep.	broekkant beers	LGe
kwartel	14-6-89	1 r.(ook 25-6 en 2-7)	circul v d ooy	JBe,GKu
kwartel	16-6-89	4 roep.	erlecomse polder	SKo
kwartel	24-6-89	1-2 roep.		

!!! IN HET GEHELE LAND WAS HET EEN UITZONDERLIJK GOED KWARTELJAAR!!!!
 ER ZIJN MENSEN DIE DIT OP LANDELIJK NIVO WILLEN ONDERZOEKEN.
 NAAR MIJN BESCHIEDEN MENING MOETEN ER OP MEER PLAATSEN DAN
 OP BOVENGENOEMDE KWARTELS ZIJN GEHOORD. GRAAG ALLE WAARNEMINGEN
 OPSTUREN!

waterral	23-4-89	1 roep.	beugense vilt	Far
waterral	2-6-89	1 territorium	heerenven de hamert	JCo
porseleinhoen	11-4-89	1 roep.	tien geboden ooypolder	GKu,PBe
porseleinhoen	29-4-89	1 roep.	tien geboden ooypolder	PBr
kwartelkoning	12-6-89	1 m.roep.	gendtse polder	GKu,PBe
kwartelkoning	16-6-89	1 roep.	oude waal ooypolder	GKu,TTe
kwartelkoning	23-6-89	1 roep.	kaliwaal leeuwen	RGo
kwartelkoning	25-6-89	1 m.roep.	oude waal ooypolder	LEn
scholekster	23-4-89	41	erlecomse waard	JBe
kluut	12-5-89	1	kaliwaal ooypolder	NJn
kl.plevier	30-4-89	2	loenense buitenpolder	Far
bontbekplevier	7-5-89	1	erlecomse waard	GAa
bontbekplevier	21-5-89	3	kaliwaal ooypolder	PBr
bontbekplevier	11-6-89	1(ook op 18-6)	erlecomse waard	GAa
zilverplevier	19-6-89	1	gendtse polder	TTe
b. strandloper	15-4-89	1	gendtse polder	JBe
b. strandloper	12-5-89	1	kaliwaal ooypolder	NJn
b. strandloper	2-6-89	2 ad.zomerkleed	millingerwaard	JBe
kemphaan	28-5-89	1	kaliwaal ooypolder	GKu
kemphaan	16-6-89	2 four.	erlecomse waard	MWe
watersnip	4-6-89	1 m.balts	de bruuk bredeweg	JJa
grutto	12-6-89	23	kekerdomse waard	PBr
grutto	12-6-89	160	erlecomse waard	PBr
regenwulp	15-4-89	1 roep.overvl.	millingerwaard	NJn
regenwulp	22-4-89	groepen overvl.	altrade nijmegen	MFe
regenwulp	27-4-89	1 overvl.	hapse polder	JJa
regenwulp	18-6-89	1 roep.overvl.	groenlanden ooypolder	PBr
wulp	15-4-89	250	kaliwaal ooypolder	NJn
zw.ruiter	12-6-89	2	erlecomse waard	PBr
tureluur	1-5-89	1	kraaienbergse plassen	RPA
tureluur	17-5-89	1 albino ex.	kaliwaal ooypolder	PBr

tureluur	18-6-89	51	erlecomse waard	PBr
groenpootruiter	14-4-89	1	kraaienbergse plassen	RPa
groenpootruiter	15-4-89	1	erlecomse waard	NJn
groenpootruiter	30-4-89	13	bisonbaai ooyolder	FAR
groenpootruiter	1-5-89	1	kraaienbergse plassen	RPa
witgatje	4-6-89	2	grensweg de hamert	EHe
witgatje	9-6-89	1 in boom	gendtse polder	TTe
witgatje	12-6-89	1	oude waal ooyolder	MFe
bosruiter	30-4-89	2	loenense buitenpolder	FAR
oeverloper	12-4-89	1 roep. overvl.	maldense baan groesbee	JCo
oeverloper	15-5-89	9 op slaapplaats	jonkmanshof dorp ooy	JCo
oeverloper	28-5-89	2	kaliwaal ooyolder	GKu
steenloper	27-5-89	1 zomerkl. (ook 28-5)	erlecomse waard	div.wrns
zwartkopmeeuw	29-4-89	1 ad.	kaliwaal ooyolder	MDo
zwartkopmeeuw	30-5-89	1 ad.	circul v d ooy	JBe
dwergmeeuw	28-5-89	5 juv., 4 ad.	erlecomse waard	PBr, JCo
dwergmeeuw	14-6-89	1 juv.	millingerwaard	JBe
kokmeeuw	28-5-89	2550 nesten	kaliwaal ooyolder	div.wrns
stormmeeuw	28-5-89	3 p.	kaliwaal ooyolder	div.wrns
kl. mantelmeeuw	28-5-89	1 p.	kaliwaal ooyolder	div.wrns
zilvermeeuw	28-5-89	3 p., (>1 nest)	kaliwaal ooyolder	div.wrns
geelpootmeeuw	10-6-89	1 3e jrs	kaliwaal ooyolder	MHo
visdief	28-5-89	40 nesten	erlecomse waard ooypo	div.wrns
zw. stern	30-6-89	86 vlotjes bezet	ooyolder	JBe
zw. stern	30-6-89	6 vlotjes bezet	gendtse polder	JBe, TTe
kerkuil	1-4-89	1 territorium	fort panterdend kanaal	div.wrns
kerkuil	1-4-89	1 roep. (cass. rec.)	dorp niel	GKu
kerkuil	17-4-89	1 vl.	graafse dijk beers	RPa
kerkuil	23-5-89	1 j. uit nest geval.	velp	GTo
steenuil	1-4-89	71 terr. (1988 33)	ooyolder	div.wrns
bosuil	7-4-89	1 m. roep.	hernens bos wychen	RGo, PPe,
bosuil	16-6-89	1 roep.	groenlanden ooyolder	GKu, TTe
ransuil	27-6-89	1 ad. roep.	daalseweg nijmegen	JCo
velduil	6-4-89	1 vl. r. NO	groenlanden ooyolder	MDo, GSc
velduil	13-5-89	1 jagend	de vilt beugen	RST
velduil	29-5-89	1 ad. jagend	millingerwaard	JBe
velduil	19-6-89	1 (broedgeval)	gendtse polder	TTe
nachtzwaluw	25-5-89	1 p., 2 m. roep.	mulderskop malden	GKu
nachtzwaluw	2-6-89	3 territoria	de hamert	JCo
ijsvogel	5-4-89	1 (ook andere data)	botse straat ooyolder	div.wrns
hop	17-5-89	1 overvl.	elshof malden	FHu
draaihals	21-5-89	1 roep.	nijmegen oost	GKu
gr. specht	3-4-89	1 m. roep.	fleminghstr. nijmegen	PBr
gr. specht	20-4-89	1 roep.	neerbos nijmegen	PBr
zw. specht	1-4-89	1 p.	hernens bos wychen	RGo, HDo
zw. specht	19-4-89	1 overvl.	heilige stoel wychen	HGo, RGo
kl. b. specht	9-4-89	1 vl.	ooyse graaf ooyolder	LEn
kuifleeuwerik	25-5-89	2 zang	spoorw. empl. ns nijmege	MFe
kuifleeuwerik	1-6-89	1 zang	station nijmegen	RPa
oeverzwaluw	9-6-89	6 holen in afgraving	grindkuilen mill	LGe
oeverzwaluw	15-6-89	64 nesten (zanddepot)	kleiputten leuth	JBe

oeverzwaluw	15-6-89	65 nesten	botse straat ooypolder	JBe
oeverzwaluw	15-6-89	42 nesten	gendtse polder	TTe
oeverzwaluw	24-6-89	7 holen	grindkuilen mill nabij	LGe
oeverzwaluw	30-6-89	64 holen	kraaienbergse plassen	LGe
blauwborst	21-4-89	1 zang	groenlanden ooypolder	GKu, PBe,
blauwborst	2-6-89	1 territorium	heerenven de hamert	JCo
paapje	10-6-89	1 zang	kaliwaal ooypolder	SKO
paapje	10-6-89	1 p.	leuthse polder ooypold	SKO
paapje	15-6-89	1 m.	zuid.v.'t meertje pers	GKu
roodborsttapuit	6-4-89	1 m. (zelfde pl.in '88	teersdijk alverna	RGO
roodborsttapuit	9-4-89	3 m.	mulderskop malden	GKu
roodborsttapuit	12-5-89	1 p. territoraal	skibaan molenhoek	JJa
roodborsttapuit	13-5-89	2 p.alarm(lp+2j)	mookerheide	MFe
roodborsttapuit	4-6-89	1 p.+3 juv.	ashorst bredeweg	JJa
tapuit	21-5-89	1 p.(m.zang)	groenlanden ooypolder	LEn, PBr
beflijster	1-4-89	2 m.	raamdal grave	RPa
beflijster	10-4-89	2(1 m.)	millingerwaard	JBe
beflijster	11-4-89	2 m.	kekerdom	JBe
beflijster	16-4-89	1 vr., 1 m. (ook 4-5)	groenlanden ooypolder	PBr
beflijster	16-4-89	1	bemmelse polder	JBe
beflijster	22-4-89	1 vr.	kaliwaal ooypolder	JBe
beflijster	23-4-89	1(ook 26-4,28-4)	leuth	JBe
kramsvogel	11-6-89	broedgeval	haps	RPa
spr.h.rietzanger	15-4-89	1 zang	oude waal ooypolder	GKu, TTe
spr.h.rietzanger	20-5-89	5 zang	bruuk bredeweg	MWe
spr.h.rietzanger	2-6-89	2 zang	heerenven de hamert	JCo
rietzanger	4-5-89	1 m. zang	tien geboden ooypolder	PBr
rietzanger	21-5-89	2 m.zang	ooyse graaf ooypolder	LEn
kl.karekiet	14-6-89	1 m.z.in droog terr.	vliegveld malden	FHu
fluit	7-5-89	7 zang	duivelsberg beek	JCo
fluit	21-5-89	1 zang	binckhof velp bij grav	GTo
zw. mees	15-4-89	1 in meidoornhaag	thornsestr.ooypolder	JCo
boomklever	15-4-89	1 roep.	groenlanden ooypolder	MDO
gr.klawier	15-5-89	1 m.	groenlanden ooypolder	LEn
gr. klawier	25-6-89	1 m.	groenlanden ooypolder	LEn, GKU
klapekster	21-4-89	1 jagend	de hamert	GKu
raaf	13-5-89	1	nebo h.landstichting	MHo
eur.kanarie	1-4-89	1 trek	heumensoord malden	FHu
eur.kanarie	9-4-89	1 trek	vliegveld malden	FHu
eur.kanarie	30-6-89	1 roep.	hernense bos hernen	PPe
sijs	16-6-89	1 trek	elshof malden	FHu
sijs	16-6-89	3 overvl.r.0	st.jacobsaan nijmegen	FHu
sijs	23-6-89	10 (3 groepjes)	heumensoord malden	FHu
kruisbek	1-5-89	4 trek r.W	gendtse polder	JBe
kruisbek	23-6-89	9	heumensoord malden	FHu
kruisbek	27-6-89	3 bad. in waterpl.	corridorweg reek	GTo
appelvink	30-4-89	6 terr.	ooypolder	div.wrns
appelvink	12-6-89	2 overvl.	gendtse polder	GKu, PBe
ortolaan	13-5-89	2 m.zang	wells meer	JJa

Alle inzenders weer van harte bedankt voor hun waarnemingen!

De volgende waarnemingenrubriek zal de perioden juli-september en oktober-december beslaan om in een volgende rubriek wat aktueller te kunnen zijn.

Het welbekende adres is:

Peter Brouwer
Pater Brugmanstraat 49
6522 EH Nijmegen
Tel.080-220618

Lijst van waarnemers

TTe:T.Teunissen	JCo:J vd Coelen	WHe:W.Helmer
MFe:M.Feenstra	PAl:P.Alblas	SBe:S.Beunks
LGe:L.Geraets	RGo:R.Gorissen	HGo:H.Gorissen
MWe:M vd Weiden	PPe:P.Pelser	FAR:F.Arts
JTh:J.Thissen	GKu:G.Kurstjens	PBe:P.v.Beers
PBr:P.Brouwer	LBe:L vd Bergh	DVi:D.Visser
JBe:J. Bekhuis	SBB:Staatsb.bh.	GSc:G.Schreurs
GTo:G.Toonen	GAA:G.v.Aalst	SKo:S.Kole
JJa:J.Jacobs	MDo:M.v.Dongen	RPa:R.Pahlplatz
MHo:M.Hornman	RSt:R.Stolk	NJn:Nijm.Jeugdbond
LEn:L.Engels	FHu:F.Hustings	

!!
EEN NIEUW PROJEKT VAN SOVON!!!

Het waarnemen van zeldzame of ongewone soorten of aantallen maakt voor veel vogelaars het vogelen spannend. Het voorkomen van deze zeldzame soorten is moeilijk te bestuderen, omdat de waarnemingen meestal los verspreid staan in allerlei waarnemingenrubrieken, notitie-boekjes en vergeetachtige hoofden. De bedoeling van dit nieuwe project is om al die losse waarnemingen te verzamelen en overzichten samen te stellen, zodat ook het voorkomen van deze soorten bestudeerd kan worden aan de hand van voldoende gegevens. De betreffende formulieren zijn bij uw waarnemingssecretaris te verkrijgen.

Waarnemers opgelet !!

Voor het schrijven van een artikel over het Nonnetje zoek ik waarnemingen van deze soort in de periode van 1 januari 1980 tot en met 31 december 1989. Ik denk dat er in allerlei lades nog heel wat vergeten waarnemingen liggen. Daarom vraag ik u allen, pluis uw oude notitieboekjes nog eens uit naar die vergeten nonnetjes. Wanneer er vondsten zijn, kunt u die kwijt bij de waarnemingssecretaris (Peter Brouwer) of bij mij.

Leon Engels
Schubertstraat 12
6561 EN Groesbeek

Wie twicht er mee ?

Dutch Birding Association, soortenjagen, twitchen. Welke vogelaar kent deze begrippen niet. Ondanks de discussies omtrent het nut en "bnnut" van het soortenjagen weet iedere vogelaar wat een "thrill" het is om een spetterende soort te zien, laat staan te ontdekken.

Ook het Rijk van Nijmegen (RvN.) is een prima vogelgebied en met regelmaat duiken hier leuke soorten op. Een paar voorbeelden:

Kwak (<i>Nycticorax nycticorax</i>)	juli "88	Beuningen
Kleine zilverreiger (<i>Egretta garzetta</i>)	mei "89	Ooypolder
Kleine vliegenvanger (<i>Ficedula parva</i>)	mei "89	Beek
Breedbekstrandloper (<i>Limicola falcinellus</i>)	aug " 86	Ooypolder

Vaak echter worden deze waarnemingen gedaan door een persoon. Waarom zou men mede (collega) vogelaars niet op de hoogte stellen van een heuglijk feit. Dit komt de documentatie ten goede en er wordt natuurlijk veel plezier aan beleefd. Tevens bevordert dit de kennis van de vogelaars in het werkgebied. Eenmaal gezien zegt meer dan 1000 woorden.

Uiteraard dient het welzijn van de vogel en de omgeving voorop te staan (dus geen praktijken zoals op Texel waar bij het zoeken naar een Kortteenleeuwrik (*Calandrella cinerea*) 4 nesten van de Kievit (*Vanellus vanellus*) vertrapt werden). In zo'n geval moet de waarnemer zelf de beslissing nemen of de situatie meerdere bezoekers toelaat. Een paartje Witoogeenden (*Aythya nyroca*) op de Oude waal laat zich prima bekijken vanaf de dijk. Ditzelfde paartje in de Groenlanden zou teveel verstoring leveren en zou dus geheim kunnen worden gehouden.

In 1988 deed zich een "moeilijke situatie" voor. Een paartje Grauwe klauwier (*Lanius collurio*) had zich gevestigd op landgoed Tongelaar. Besloten werd toen om toch een aantal mensen in te lichten, maar het bericht niet op de vogellijn te zetten. De mensen die werden ingelicht werden verzocht de (waarschijnlijke) broedplaats van grote afstand te observeren. Vrijwel iedereen heeft zich hier correct gedragen en liet het belang van de vogel vooropstaan.

Wij zijn er bijzonder voor om de informatie tussen vogelaars onderling van het RvN. te bevorderen. Hiervoor zijn al bestaande middelen, zo is er de vogellijn waar leuke soorten op kunnen worden ingesproken en nageluisterd. Deze lijn geeft iedere dag het recentste nieuws van de leuke waarnemingen in het gehele land. Het telefoonnummer van deze lijn is 06-320.321.28.

Bijzondere waarnemingen kan men inspreken op het volgende nummer: 01720-38100 ovv soort,aantal,sexe,plaats zo exact mogelijk (streeknaam, atlasblok),

Er wordt u ook verzocht uw naam en telefoonnummer te vermelden.

Als u dit niet wilt doen, verzoeken wij u om de plaatselijke vogelaars op de hoogte te stellen. Uiteraard zijn wij (de schrijvers) niet vies van een leuke soort en worden wij graag op de hoogte gesteld.

Mensen die ook graag op de hoogte zouden zijn of zouden worden gesteld kunnen hun naam, adres en telefoonnummer sturen naar M. Hornman of R. Pahlplatz. onder vermelding van " twitchen in het Rijk van Nijmegen ".

In de volgende Mourik zal een complete lijst met namen, adressen en telefoonnummers worden gepubliceerd met de mensen die graag op de hoogte zouden worden gesteld van de leuke en bijzondere vogels in het Rijk van Nijmegen.

Raymond Pahlplatz
Dr. Kanterslaan 203
5361 NE Grave
08860-72083

Menno Hornman
Groesbeekseweg 414
6523 PP Nijmegen
080-232595

©MHO 201084

Lijst met leuke doorbelsorten:

Parelduiker, IJsduiker, Woudaapje, Kwak, Ralreiger, Koereiger, Kleine zilverreiger, Grote zilverreiger, Purperreiger, Zwarte ooievaar, Ooievaar, Lepelaar, Flamingo, Dweggans, Roodhalsgans, Bronskoptaling, Krooneend, Witoogeend, IJseend, Zwarte + Grote zeeend, Eider, Rode + Zwarte wouw, Zearend, Steenarend, Grauwe kiekendief, Ruigpootbuiserd, Visarend, Roodpootvalk, Slechtvalk, Kwartel, Klein + kleinst waterhoen, Kwartelkoning, Grote trap, Kraanvogel, Steltkluit, Steppenkievit, Temmincks + Breedbek + Gestreepte strandloper, Bokje, Terek ruiter, Grauwe + Rosse franjepoot, alle Jagers, Reuzenzwartkop + Zwartkopnieuw, Reuzen + Witwang + Witvleugelstern, Bijeneter, Hop, Draaihals, Strandleeuwerik, Duin + Grote pieper, Roodkeelpieper, Pestvogel, Waterspreeuw, Noordse nachtegaal, Beflijster, Taigaboomkruiper, Grauwe klauwier, Klapekster, Notenkraker, Raaf, Europese kanarie, Frater, IJsgors, Ortolaan, Grauwe gors.

Dit is natuurlijk geen volledige lijst, andere zeldzaamheden zijn hier ook waar te nemen.

SUCES

Bijzondere Soorten Projekt in het Land van Cuijk 1989.

Inleiding.

In 1989 werd er in het kader van de avifaunawerkgroep Land van Cuijk (LvC.) weer een deel van het LvC. geïnventariseerd. Alle schaarse en zeldzame soorten werden geïnventariseerd. Het gebied dat dit jaar aan de beurt was, was de noord-oost hoek van het LvC, Cuijk en omstreken.

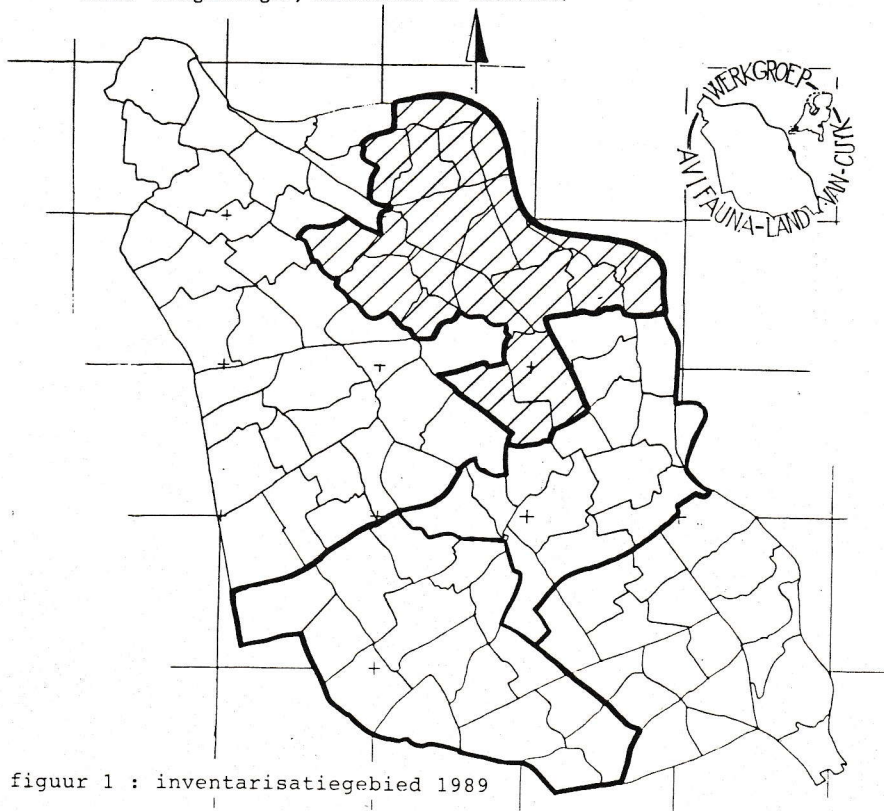
Methode.

De gebruikte methode om de gegevens te verzamelen is gebaseerd op het door SOVON gehanteerde Bijzondere Soorten Projekt (BSP.). Elk gebied werd minimaal 4 maal bezocht. Aan de hand van criteria in de BSP-handleiding werd nagegaan of de soort in het gebied gebroed had, danwel een territorium erop na hield. Een uitgebreide beschrijving van deze methode is te vinden in de BSP-handleiding van de SOVON.

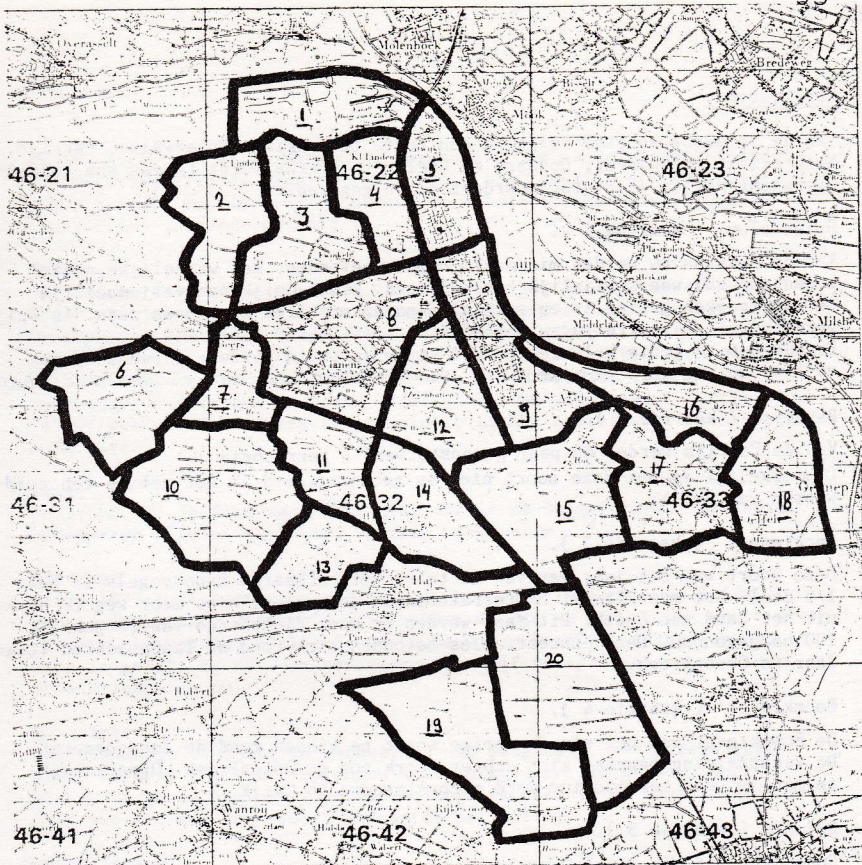
Het deelgebied van dit jaar bestond uit 21 blokken, waarvan er 20 geïnventariseerd werden. Blok 20 A (Haps eo.) kon door een tekort aan inventariseerders niet voldoende onderzocht worden. De 20 blokken werden door 12 personen geïnventariseerd.

De helft van het gehele LvC. is nu op bijzondere en schaarse soorten onderzocht. Op figuur 1 is te zien welk gebied dit jaar onderzocht is en welke gebieden de vorige jaren onderzocht zijn.

Soorten die landelijk gezien als algemeen gelden, maar in het LvC zeldzaam zijn, werden ook geïnventariseerd. Deze soorten zijn : Grutto, Scholekster, Bonte vliegenvanger, Huiszwaluw en Goudvink.

figuur 1 : inventarisatiegebied 1989

Figuur 2 : Overzicht geïnventariseerd gebied en naamgeving.

1 : Haven van Cuijk	11 : Dorshees
2 : 't Westen	12 : Zevenhutten
3 : Dommelsvoort	13 : Cinquant
4 : Klein Linden	14 : Laarakker
5 : Cuijk noord	15 : Huij
6 : Broekkant	16 : Sluispolder
7 : Beers	17 : Oeffelt
8 : Vianen	18 : Maasheggen Oeffelt
9 : Cuijk zuid	19 : Laageindse Broek
10 : Ossenbroek	20 : Rijkevoortse Broek

Resultaten .

Van de volgende soorten volgt nu een korte bespreking. Huiszwaluw, Patrijs, Nachtegaal, Boomklever, Dodaars en Geelgors. Hierna wordt tevens een totaal-overzicht van de geïnventariseerde soorten gegeven.

Huiszwaluw (kaartje 1).

Van de Huiszwaluw werden minimaal 125 paar gevonden. Het werkelijke aantal broedpaar zal waarschijnlijk hoger liggen, omdat Cuijk een vrij moeilijk te onderzoeken gebied is en solitaire paren moeilijk te vinden zijn. In Cuijk werden twee solitaire paren gevonden.

Er waren drie grote kolonies en wel in Cuijk en in Linden, beide 25 paar tellend, en verder een kolonie van 49 paar aan het klooster St. Agatha.

Patrijs (kaartje 2).

Van de Patrijs werden 48 paar geconstateerd (territoria).

Opmerkelijk is dat deze soort niet is geconstateerd in het gebied ten zuidwesten van Cuijk.

Nachtegaal (kaartje 3).

Deze soort was dit jaar een van de talrijkste schaarse broedvogels in het 1/6 deel. Met maar liefst 37 territoria is deze soort niet meer weg te denken uit het Land van Cuijk. Dit jaar werden er weer dichtheden van 10 paar / 100 ha gevonden. Deze concentraties bevonden zich rond de landgoederen Tongelaar en Ossenbroek.

Boomklever (kaartje 4).

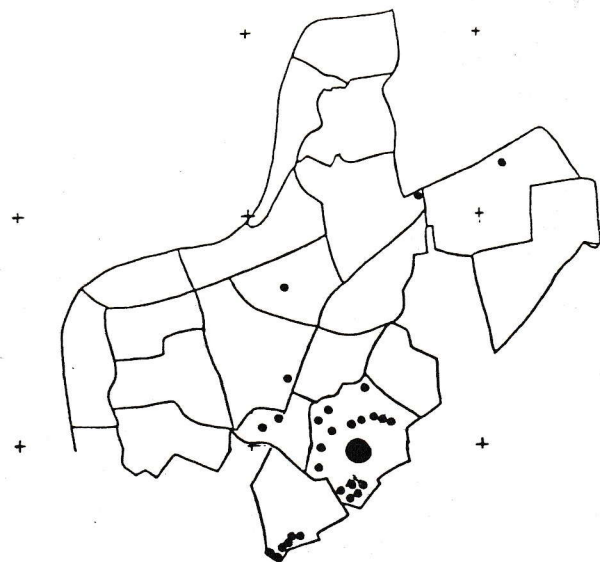
De Boomklever was net als de vorige soort te vinden rond de landgoederen. De verspreiding beperkt zich echter sterk tot de Ossenbroek. Opmerkelijk is dat er een territorium werd geconstateerd in Cuijk.

Dodaars (kaartje 5).

Dodaarzen zijn in het LvC. vrij algemene wintergasten en doortrekkers. Als broedvogel is deze soort in het LvC. gedurende de inventarisaties nog niet vastgesteld. Er werden maar liefst 7 territoria geconstateerd. Het schijnt dat deze soort vroeger heeft gebroed in de Beugense Vilt, vorig jaar werd de soort er echter niet vastgesteld.

Geelgors (kaartje 6).

Van de Geelgors werden 28 territoria vastgesteld. De soort beperkt zich zeer sterk tot de hogere zandgronden. Interessant zou het zijn om bodemkaarten te vergelijken met de plaatsen waar de territoria zijn geconstateerd. Het lijkt er sterk op dat rivierkleigronden en de grens van het voorkomen vande Geelgors een lijn vormt.

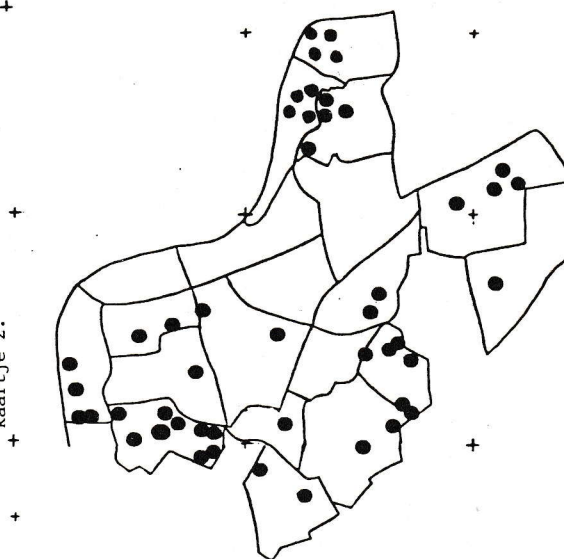
kaartje 3.

● : 10 paar
● : 1 paar

NACHTEGAAL

PATRIJS

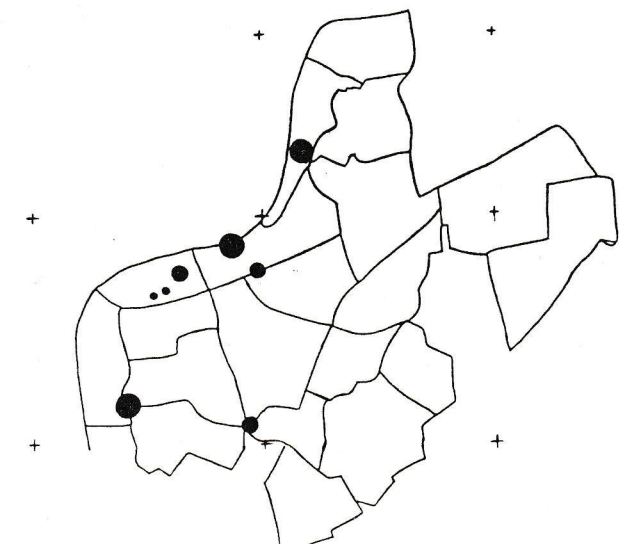
kaartje 2.

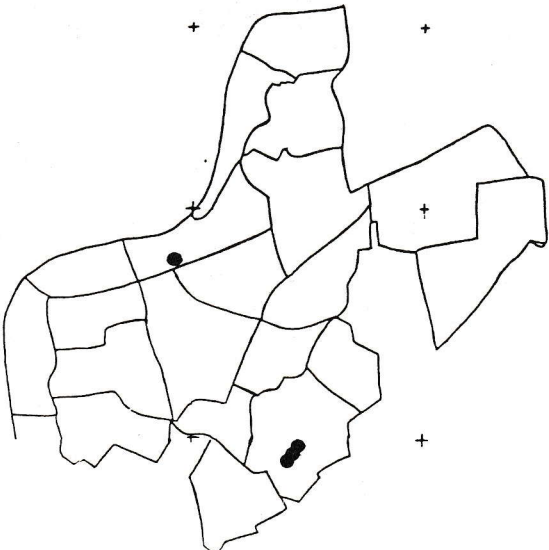

kaartje 1.

HUISZWALUW

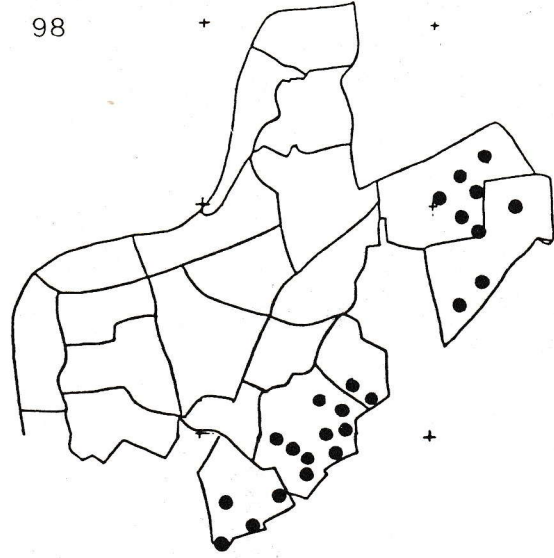
● : 11 - 50 paar
● : 2 - 10 paar
● : 1 paar

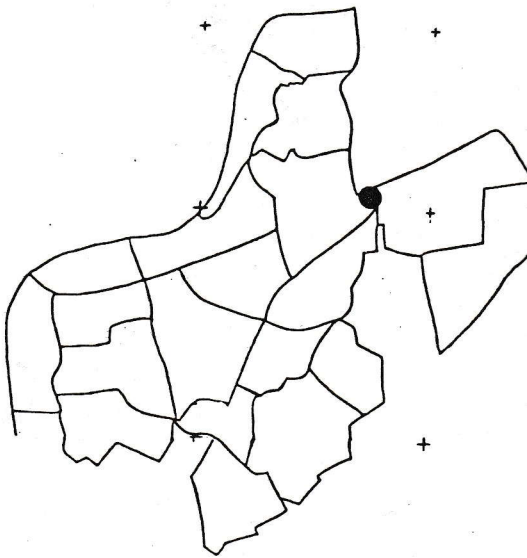
BOOMKLEVER

kaartje 4.

DODAARS

kaartje 5.

kaartje 6.

GEELGORS

Het totaaloverzicht van dit jaar is als volgt :

Roodborsttapuit	1	Kuifleeuwerik	1		
Kleine bonte specht	2	Kramsvogel	1	Grutto	5
Groene specht	3	Boomklever	4	Wulp	13
Sperwer	6	Havik	2	Steenuil	59
Geelgors	28	Wespendief	1	Huiszwaluw	125
Bonte vliegenvanger	4	Nachtegaal	37	Ransuil	8
Kwartel	1	Torenvalk	8	Wielewaal	7
Buizerd	7	Knobbelzwaan	2	Dodaars	7
Scholekster	8	Patrijs	48	Bosuil	1

Losse waarnemingen en meldingen werden van diverse personen ontvangen. Zo bleek er in de omgeving van Vianen een territorium van een Boomvalk te zijn. Deze wordt opgenomen bij de gevonden broedgevallen van 1989. (mond. med. N. Ebben).

Dank.

Een korte dankzegging aan diegenen die dit jaar weer geïnventariseerd hebben. Volgend jaar is het weer mogelijk om te inventariseren. Geef je dus alvast even op. Nieuwe inventariseerders die zin hebben om mee te werken aan het avifaunaprojekt kunnen zich bij ondergetekende opgeven.

Literatuur.

- Heynen T., Post F. & van der Winden J.. 1986. Avifauna onderzoek Midden- en Oost Brabant (Interimrapport). PPD Noord-Brabant, 's Hertogenbosch.
- Jans E. 1987. Schaarse en zeldzame soorten in het zuidwesten van het Land van Cuijk. Mourik jrg. 13 : 138-150.
- Pahlplatz R. 1989. Schaarse en zeldzame soorten in het Land van Cuijk 1988. Mourik jrg. 15 : 6-12.
- SOVON 1987. Atlas van de Nederlandse Vogels.
- SOVON Handleiding BSP, Bijzondere Soorten Projekt (broedvogels).

Raymond Pahlplatz
Dr. Kanterlaan 203
5361 NE Grave.

Schacirse en Zeldzame Broedvogels van de Ooyse Graaf

Inleiding

In 1989 werd voor het derde achtereenvolgende jaar de Ooyse Graaf in de Ooypolder geïnventariseerd. Het leek mij een goed idee om na de publicaties van de hele Ooypolder (Bekhuis, 1987/1988), het gebied van de Ooyse graaf te bekijken als onderdeel van het grotere gebied.

Onderzoeksgebied

De Ooyse Graaf ligt ingeklemd tussen de dorpen Ooy en Leuth in de atlasblokken 40-53 en 40-54 (zie kaart 1.). Het totale gebied bestrijkt een lengte van ongeveer vier kilometer. Het geheel is in het verre verleden ontstaan uit een oude rivierarm van de Waal. Grote delen van het gebied verkeren in een ver stadium van verlanding. De enige goede rietpercelen liggen in het westen, bij het dorp Ooy, en in het midden van de Ooyse Graaf (zie kaart 2.). Het overige gebied bestaat uit hoog opgaande wilgenbegroeiing en populieren. Het uiterst westelijke deel is in beheer bij Staatsbosbeheer en het overige wordt beheerd door een jachtopziener. Het gehele gebied is, gelukkig, niet voor publiek toegankelijk. De enige mogelijkheid om dicht bij het gebied te komen is op het fietspad langs de Thornse straat/Duffeltdijk. Overigens is de rest vanaf de Kerkdijk en gedeeltelijk vanaf de Erlecomse Dam goed te overzien.

Telmethode

In alle jaren werd gebruik gemaakt van de BSP-telmethode van SOVON. De inventarisatie betrof een deel van het grotere onderzoek, dat zich uitstreekte over de gehele Ooypolder. De bedoeling van dit onderzoek was een beeld te krijgen van de schaarse en zeldzame broedvogels na het verschijnen van het boek over de Ooypolder (Brouwer et al., 1985).

Resultaten

Ik wil hieronder wat proberen te zeggen over de aantalsontwikkelingen van de verschillende vogelsoorten. Welke soorten zijn geïnventariseerd staan vermeld in tabel 1. De gevonden aantallen broedparen van deze soort staan vermeld in tabel 2.

Dodaars

De Dodaars is nooit een erg talrijke broedvogel geweest in de Ooyse Graaf. De jaren 1976 en 1977 laten een constant aantal zien van drie broedparen. Tien jaar later (1987) blijkt de soort volledig uit het gebied en vrijwel de gehele oostelijke Ooypolder te zijn verdwenen. Na de zachte winter van 1987/1988 bleek de soort weer te zijn uitgewaard over onder andere ook de Ooyse Graaf en bevond zich weer 1 territorium in het gebied. Na nog een zachte winter is het aantal weer terug op het oude niveau.

Fuut

De stand van de Fuut verandert niet erg in de Ooyse Graaf. Het aantal broedparen ligt meestal rond de tien broedparen.

Roerdomp

Sinds 1977 is het droevig gesteld met het aantal Roerdompen in de gehele Ooypolder. Waarschijnlijk hebben we dit te danken aan het slechte rietbestand. Gelukkig is in de Ooyse Graaf de teruggang nog niet zo groot. Er was een teruggang van vijf in 1977, naar twee tot drie broedparen nu.

Woudaapje

Het Woudaapje is bezig te verdwijnen uit Nederland. Na de zeventiger jaren is deze soort met sprongen achteruitgegaan. In de Ooypolder vielen de grote klappen voor een belangrijk deel in de Ooyse Graaf. Na 1977 was het met deze soort gedaan in het gebied.

Knobbelzwaan

Er zijn geen verschillen tussen de aantallen Knobbelzwanen van 1977 en 1986/1987. Alleen is er in 1989, door de droge zomer, een teruggang te zien van vier naar twee broedparen.

Grauwe Gans

Het eerste broedgeval van de Grauwe Gans in de Ooypolder stamt uit 1977. In de jaren 1987 tot en met 1989 is er sprake van een ware plaag van deze vogel. Dit wordt enigszins geflatteerd doordat vroeger alleen de paren met jongen werden geteld. In 1987 tot en met 1989 werden alle paren die enigszins territoriumgedrag vertoonden geteld. In de gehele Ooypolder werden zowel de geslaagde als de mislukte broedpogingen genoteerd. Als je nu ook voor de Ooyse Graaf probeert aan de hand van de geslaagde paren in de gehele Ooypolder, het aantal theoretisch, succesvolle paren te berekenen, kom je een heel stuk lager uit. De toename blijkt dan minder spectaculair dan op het eerste gezicht lijkt.

Totaal aantal paren Ooypolder	Hiervan succesvol	Percentage %	Aantal paren Ooyse Graaf	Theoretisch aantal paren succesvol
1987	95	32	33.7	29
1988	99	41	41.4	21
1989	204	61	29.9	44
				10
				9
				13

Het zeer hoge aantal paren van 1989 wordt veroorzaakt door een andere manier van interpretatie van de inventarisatiegegevens.

Bergeend

Het lijkt in de Ooypolder goed te gaan met de Bergeend. In de Ooyse Graaf was deze soort nooit talrijk. De teruggang tot nul in 1989 zal waarschijnlijk komen door de droge zomer.

Slobeend

Tegenwoordig loopt de Ooyse Graaf wat achter met het aantal Slobeenden ten opzichte van de rest van de polder. Ondanks de toename in de rest van de polder (en in heel Nederland) is de Slobeend in het inventarisatiegebied blijven steken op ongeveer 2-3 paren jaarlijks. Het hoge aantal van 1988 lag waarschijnlijk aan de hoge waterstand. Het is goed mogelijk dat de teruggang voor een deel te wijten is aan het dichtgroeien van het gebied.

Tafeleend

In de gehele Ooypolder is de stand van de Tafeleend redelijk stabiel gebleven tussen de zeventiger en de tachtiger jaren. Dit in tegenstelling tot de Ooyse Graaf. Dit gebied lijkt belangrijker geworden ten koste van de kleine kolken in de polder. De terugloop in 1989 is moeilijk te verklaren. Waarschijnlijk waren er elders in de polder betere gebieden voorhanden.

Kuifeend

De laatste decennia liet zowel voor de Ooypolder als voor de Ooyse Graaf een toename zien.

Bruine Kiekendief

Na de aantalsexplorie van de Bruine Kiekendief in de IJsselmeerpolders, heeft ook de Ooypolder hiervan mee geprofiteerd. Er werden in 1980 en 1982 zelfs vier broedparen vastgesteld. Na deze jaren zat het met deze soort wat in het slop. Dit was waarschijnlijk te wijten aan de slechte rietsituatie. Ook in 1987 en 1988 werden slechts twee resp. een broedpaar vastgesteld. Deze bevonden zich alle in de Ooyse Graaf. Gelukkig was het in 1989 weer goed raak. Er werden als vanouds weer vier broedparen geteld, waarvan weer twee in Ooyse Graaf. Deze waren beide succesvol met in totaal 6 uitgevlogen jongen.

Sperwer

Sinds 1981 is de Sperwer broedvogel in de Ooypolder. In 1988 was het voor deze soort een goed jaar. Er werden in de polder drie territoria vastgesteld waarvan 1 in het onderzoeksgebied.

Buizerd

In 1976 werd voor het eerst een broedpaar vastgesteld in de Ooypolder, waarna de Ooyse Graaf in 1979 volgde. Sindsdien wordt het onderzoeksgebied jaarlijks door 1 à 2 paren bevolkt.

Waterral

De Waterral is een vogel die sterk afhankelijk is van het heersende waterpeil. De hoge aantallen van 1989 zijn zeer waarschijnlijk te wijten aan de zeer gunstige waterstand als gevolg van de droge zomer.

Watersnip

Het aantal paren van de Watersnip is de laatste tien jaar flink afgenomen. Ook de Ooyse Graaf heeft hiervan te leiden gehad. De "populatie" liep terug van ongeveer 3-5 paren in 1976/1977 naar 0-2 paren in 1987-1989.

Zwarte Stern

Na het rampzalige broedseizoen in 1976, werd in 1977 door de VWG besloten om nestvlotjes te gaan uitleggen in de Ooypolder. Dit had onmiddellijk resultaat. De aantallen schoten weer de hoogte in. Dit gebeurde ook in de Ooyse Graaf. Er was een toename te zien van 1 naar 10 paar in 1977. Het lijkt de laatste jaren zo te zijn dat het aantal uitgelegde vlotjes, eenzelfde aantal broedparen oplevert (zie hieronder betreffende Ooyse Graaf).

	Aantal vlotjes	Aantal broedparen	% bezet
1987	10	6	60.0
1988	10	10	100.0
1989	30	20	66.7

Rietzanger

Het is slecht gesteld met de Rietzanger in Nederland. Vooral in het oostelijk deel van het land, dus ook in de Ooypolder, was de teruggang groot. Het onderzoeksgebied liet een teruggang zien van zo'n 90% tussen 1976-1977 en 1987-1989.

Grote Karekiet

Voor de Grote Karekiet geldt ongeveer hetzelfde als voor de Rietzanger. Gelukkig is er sinds 1987 weer een opleving te zien van de aantallen. In 1988 lag het aantal paartjes toe tot vijf paartjes. Meestal volgt na een goed jaar, een wat slechter jaar. In 1988 werd er daarom ook niet veel verwacht. Maar deze voorspelling kwam niet uit. De aantallen van broedparen.

Buidelmees

Het mooiste resultaat van de inventarisaties is de verschijning van de Buidelmees. Vanaf 1984 is deze soort in de Ooyse Graaf opgedoken. Hierna nam het aantal paartjes toe tot vijf paartjes. Meestal volgt na een goed jaar, een wat slechter jaar. In 1988 werd er daarom ook niet veel verwacht. Maar deze voorspelling kwam niet uit. De aantallen van

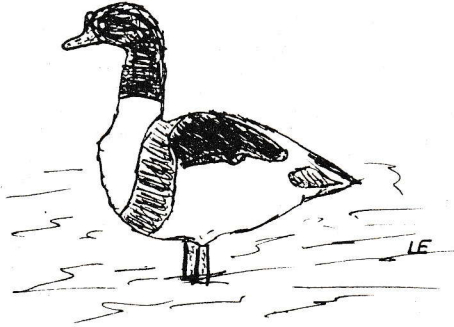
1988 waren net zo goed als die van 1987. De voorspelde teruggang kwam in 1989. Er werden met moeite nog maar drie paartjes vastgesteld. Van slechts 1 paar werd een nest gevonden. De overige twee territoria werden vastgesteld aan de hand van roepende mannetjes.

Wielewaal

De Wielewaal laat geen grote veranderingen zien in zowel de gehele Ooyolder als de Ooyse Graaf.

Appelvink

Na de toename op de heuvelrug, lijkt de Appelvink nu ook de Ooyolder te koloniseren. In zowel 1987 als 1988 werd een mogelijk territorium/broedgeval in de Ooyse Graaf vastgesteld.

Tabel 1. Lijst van broedvogels die in 1987 t/m 1989 werden
geinventariseerd, speciaal gericht op de Ooyse graaf.

Appelvink	Knobbelzwaan	Tafeleend
Baardmannetje	Krakeend	Torenvalk
Bergeend	Kramsvogel	Waterral
Blauwborst	Krooneend	Watersnip
Blauwe Reiger	Kuifeend	Wielewaal
Boomvalk	Kwak	Wintertaling
Bosuul	Kwartelkoning	Witoegeend
Bruine Kiekendief	Mandarijneend	Woudaapje
Buidelmees	Nachtegaal	IJsvogel
Buizerd	Nijlgans	Zomertaling
Canadese Gans	Oeverzwaluw	Zwarte Stern
Casarca	Ooievaar	
Dodaars	Porseleinhoen	
Fuut	Purperreiger	
Grauwe Gans	Putter	
Grote Karekiet	Pijlstaart	
Grote Lijster	Ransuul	
Havik	Rietzanger	
Holenduif	Roerdomp	
Kleine Bonte Specht	Slobeend	
Kleine Plevier	Snor	
Kleinst Waterhoen	Sperwer	
Klein Waterhoen	Sprinkhaanrietzanger	
Kluut	Steenuil	

Tabel 2. Aantal schaarse en zeldzame broedvogels per soort en per

 onderzoeksjaar.

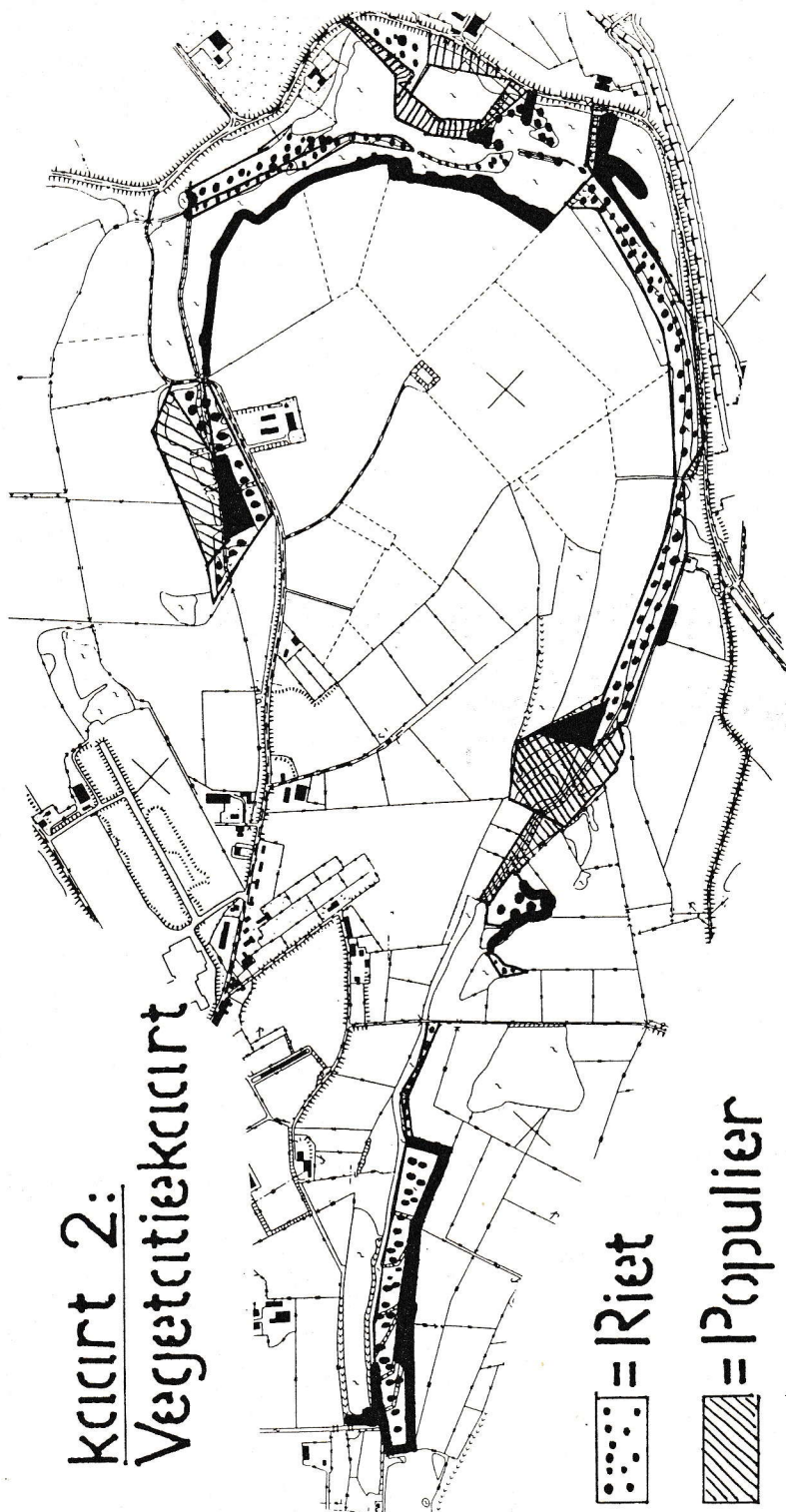
Soort	1976	1977	1987	1988	1989
-----	-----	-----	-----	-----	-----
Dodaars	3	1	-	1	2
Fuut	7	17	12	9	12
Roerdomp	5	3	1	3	2
Woudaapje	2	1	-	-	-
Knobbelzwaan	2	4	4	4	2
Grauwe Gans	-	1	29	20	44
Nijlgans	-	-	1	2	2
Bergeend	-	1	2	2	-
Krakeend	-	1	1	1	-
Slobeend	8	8	2	5	3
Wintertaling	1	-	-	-	-
Zomertaling	3	-	-	-	-
Tafeleend	3	4	10	13	8
Kuifeend	6	3	14	14	21
Bruine Kiekendief	-	1	2	1	2
Sperwer	-	-	-	1	-
Buizerd	-	-	2	1	2
Boomvalk	-	-	-	1	1
Torenvalk	-	-	-	-	1
Waterral	3	2	4	4	8
Watersnip	2	5	1	-	1
Zwarte Stern	10	10	6	10	20
Holenduif	2	1	2	2	2
Ransuil	-	1	-	-	1
Kleine Bonte Specht	-	-	-	-	1
Nachtegaal	-	1	-	-	-
Grote Lijster	2	3	-	-	3
Rietzanger	13	10	-	1	1
Grote Karekiet	12	11	3	2	3
Sprinkhaanrietzanger	1	1	-	-	-
Snor	2	5	-	-	-
Buidelmees	-	-	5	5	3
Wielewaal	2	4	3	3	2
Putter	5	3	-	-	-
Appelvink	-	-	1	-	1

Kaart 1:

Onderzoeksgebied

Kaart 2:
 Vegetatiekaart

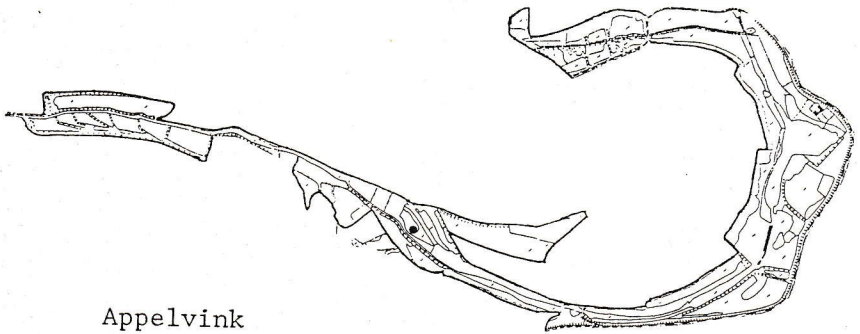

 = Riet

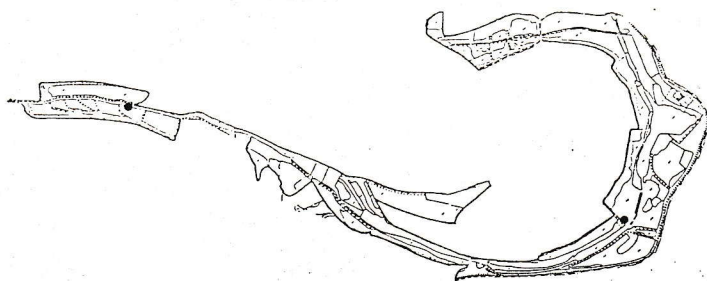
 = Populier

 = Wilg

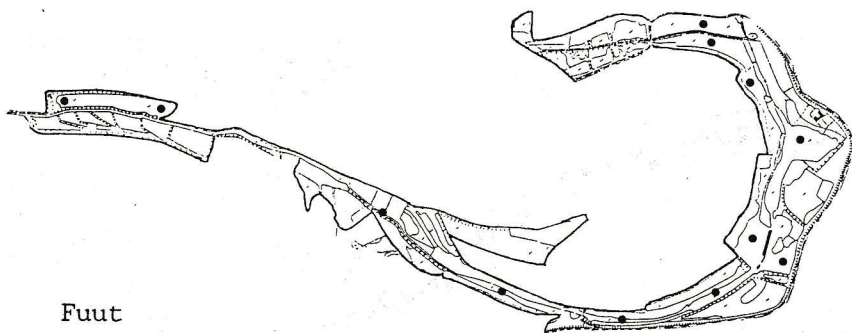
Verspreidingskaartjes over 1989

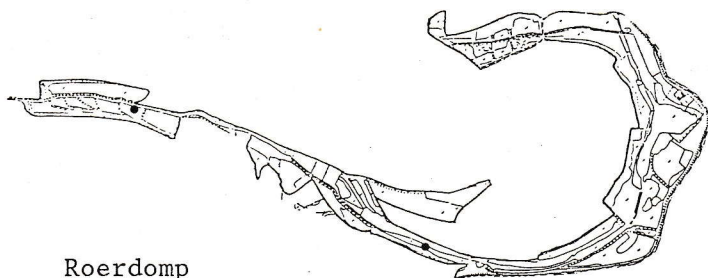
Appelvink

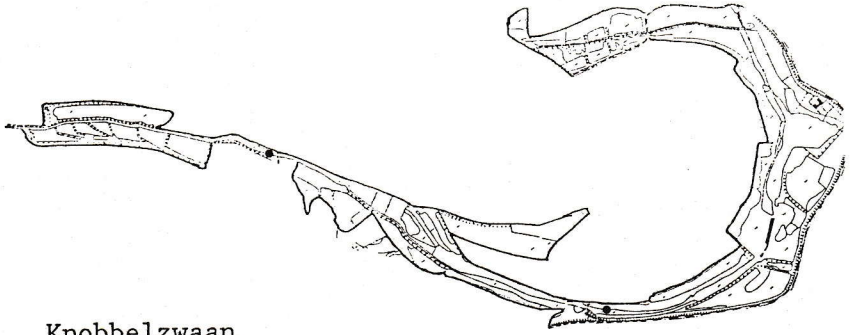
Dodaars

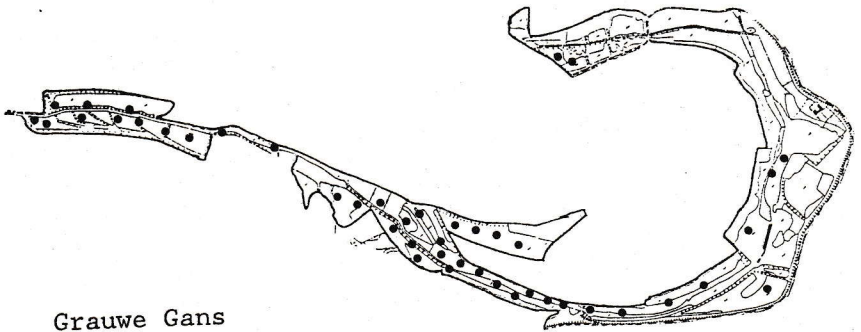
Fuut

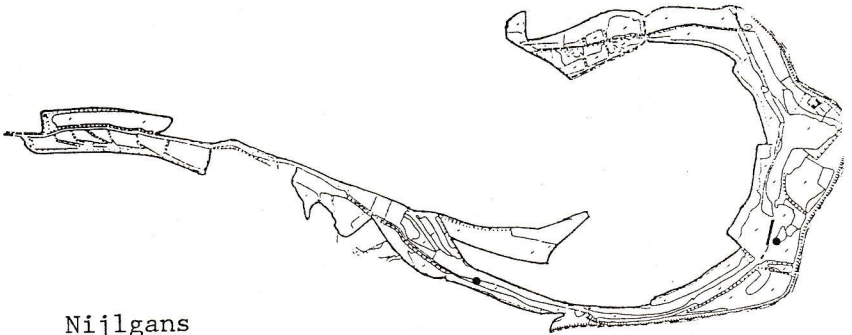
Roerdomp

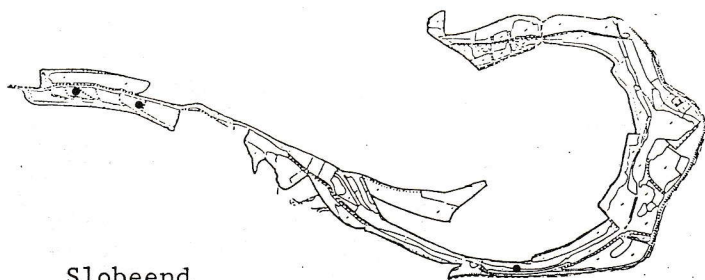
Knobbelzwaan

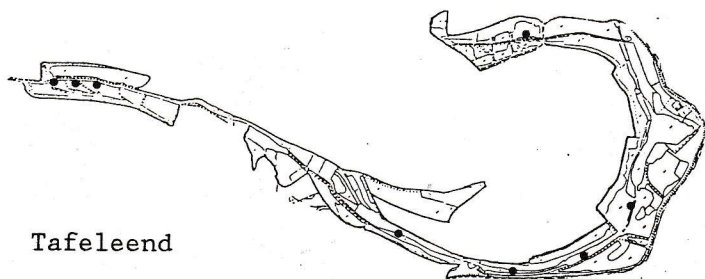
Grauwe Gans

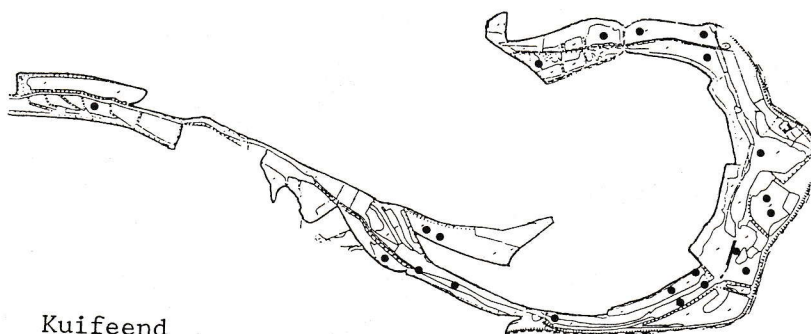
Nijlgans

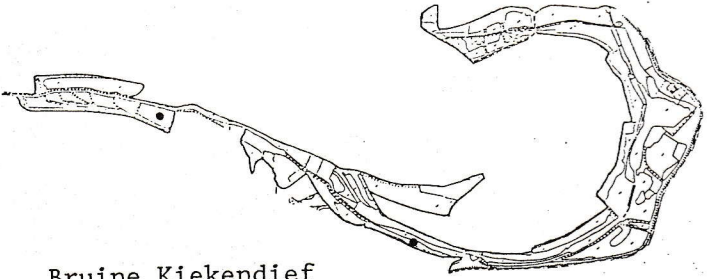
Slobeend

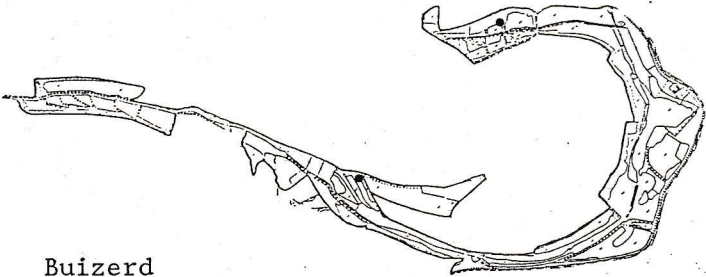
Tafeleend

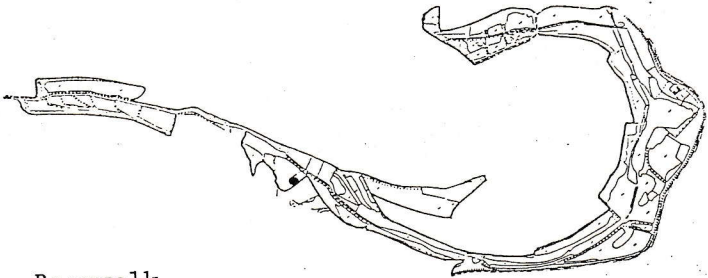
Kuifeend

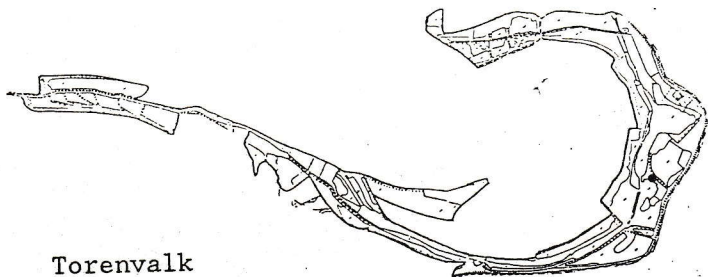
Bruine Kiekendief

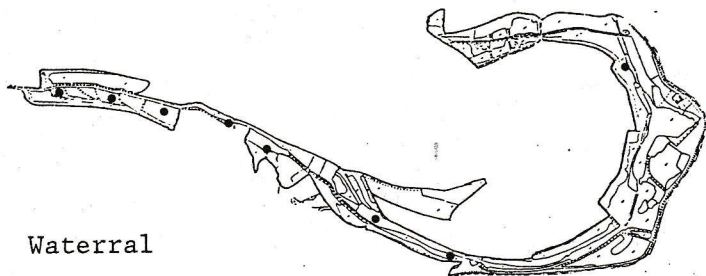
Buizerd

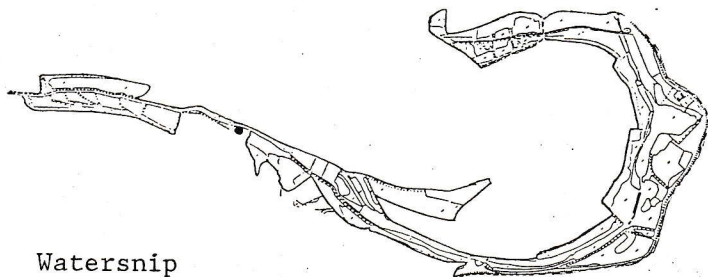
Boomvalk

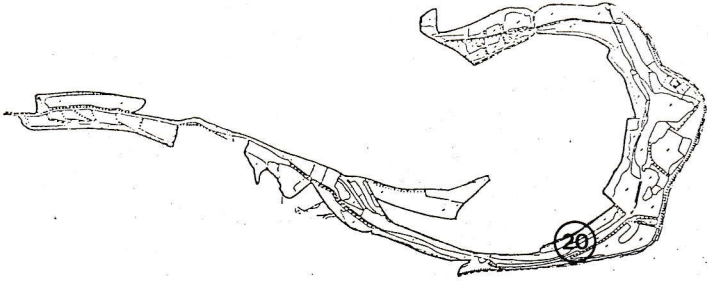
Torenvalk

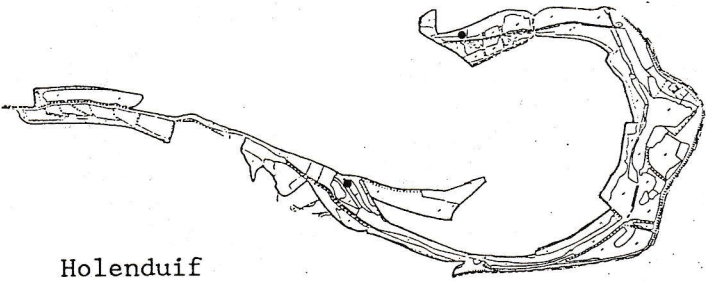
Waterral

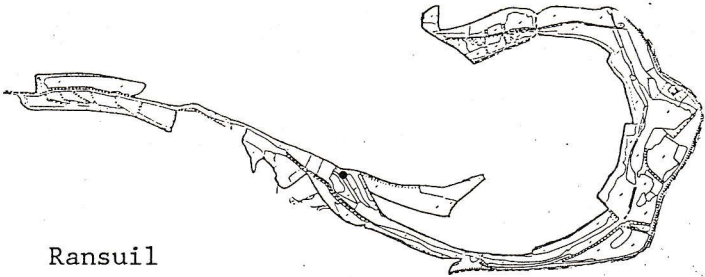
Watersnip

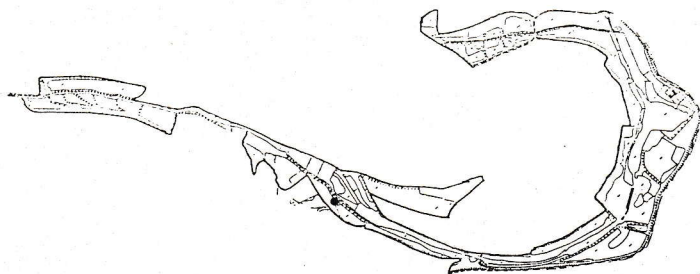
Zwarte Stern

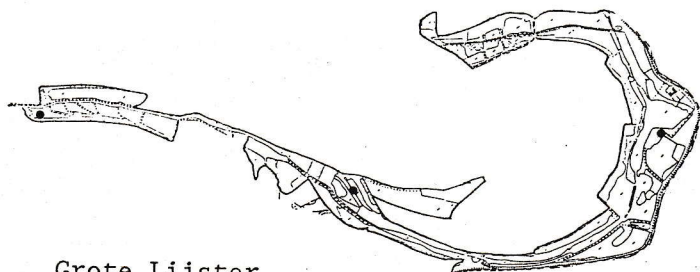
Holenduif

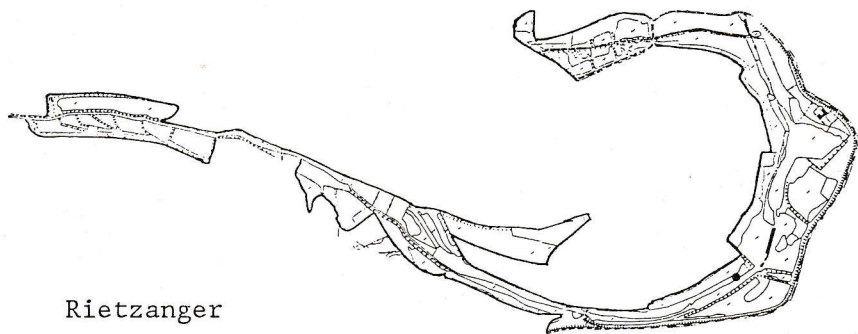
Ransuil

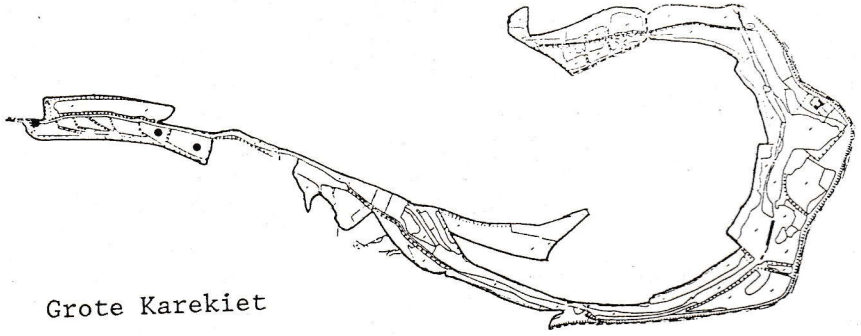
Kleine Bonte Specht

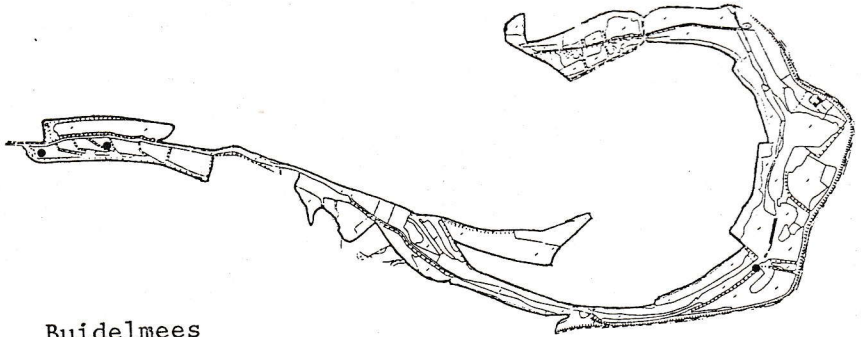
Grote Lijster

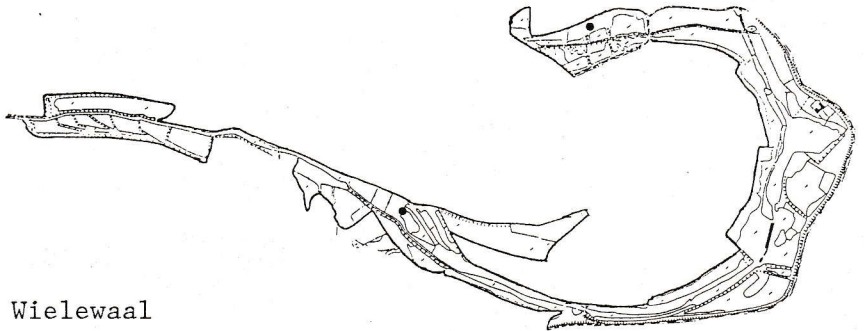
Rietzanger

Grote Karekiet

Buidelmees

Wielewaal

Leon Engels
Schubertstraat 12
Groesbeek

Aanwijzingen bij het schrijven van bijdragen voor "de Mourik"

Kopij wordt bij voorkeur getypt geleverd, dit in verband met een snelle verwerking van de stukjes.

Wanneer U zelf typt: een duidelijke, scherpe letter; dus geen versleten lint, machine schoonmaken en bij voorkeur een wegwerp-carbonlint gebruiken. Tikken op gewone A4-vellen, kantlijn links en rechts 2 cm., onder en boven 2,5 cm.; dicht opeen typen (regelstelling 1).

Langere artikelen worden bij voorkeur in verschillende hoofdstukjes verdeeld, dit i.v.m. de leesbaarheid. Bij het weergeven van onderzoeksresultaten is een goede indeling: Inleiding, Methode, Resultaten, Discussie (of Bespreking), Literatuur.

Wanneer literatuurgegevens verwerkt worden moet altijd de bron worden aangegeven. In de tekst gebeurt dit door het vermelden van schrijver(s) en jaartal van publicatie, voorbeeld: (Brouwer et.al. 1985). Onder het hoofdstukje "Literatuur" wordt de bron vervolgens nader omschreven, zoals in onderstaande voorbeelden:

Brouwer, P. & Gorissen, R. & Hagemeyer, W. & Helmer, W. 1985. Vogels van de Ooijpolder. VVG Rijk van Nijmegen en omstreken. O.M.van Hoorn, Nijmegen.

van Swaay, C. 1985. De Rode en Zwarte Wouw (*Milvus milvus* en *Milvus migrans*) in het Rijk van Nijmegen. de Mourik 11 (2): 52-62.

(bij boeken dus uitgever en plaats van uitgave; bij bladen eerst jaargang, dan nummer en de bladzijden waarover het artikel loopt).

Wanneer U tabellen en figuren in Uw artikel plaatst: voorzie elke tabel en figuur van een nummer (tabel 1, 2 etc.; figuur 1, 2 etc.) zodat U makkelijk in de tekst naar een tabel of figuur kunt verwijzen. Voorts moet elke figuur en tabel voorzien zijn van een korte maar duidelijke verklarende tekst, zodat de lezer weet waar de tabel of figuur over gaat.

Soortnamen van vogels worden altijd met een hoofdletter gespeld, dus Zwarte Zeeëend, Koolmees etc.. Soort- of familiegroepen echter steeds met een kleine letter, dus eenden, zeeëenden, mezen. Wetenschappelijke namen worden met een hoofdletter en vervolgens met een kleine letter geschreven, dus *Athene noctua*, *Turdus torquatus* (bij de eerste keer is het gebruikelijk om de naamgever te vermelden: *Turdus torquatus* (L.)), "L." staat voor Linnaeus).

Voorts is de redactie altijd bereid U bij te staan, onder andere bij het verzamelen van literatuur- en archiefgegevens.

Aanwijzingen bij het maken van illustraties

Pentekeningen met Oost-Indische inkt op wit papier of transparant. Bij voorkeur ongeveer 1,5 tot 2 maal de grootte waarop ze afgedrukt moeten worden.

Overtredingen van de Vogelwet, Jachtwet en de Natuurbeschermingswet

Deze kunnen gemeld worden aan de heer P. Brugman, Regt.Stoottroepenstraat 14, 5431 TA Cuyk, tel. 08850-15901 (Controleur Vogelwet). Strafbare feiten die direct of indirect te maken hebben met de bescherming van de natuur (Jachtwet, Vogelwet, Visserijwet, Natuurbeschermingswet e.d.) kunnen uiteraard gemeld worden bij de plaatselijke politie, maar ook bij de gespecialiseerde Veldpolitie. Telefoonnummers van de meldkamers van de Veldpolitie: Gelderland 055-664455, Noord-Brabant 04116-72189 (bij geen gehoor Piet Bouten 04113-2102), Limburg 04746-1370.

Dood gevonden vogels

Deze kunnen voor onderzoek ingezonden worden naar het Centraaldiergeneeskundig Instituut, met name wanneer de omstandigheden verdacht zijn. Verkeers-, olie-slachtoffers e.d. worden niet onderzocht. Adres: C.D.I. afd. B.P., Edelhertweg 15, 8219 PH Lelystad, tel. 03200-73911.

Ringen

Wanneer U een ring vindt of bij een vogel afleest kunt U de ring of cijfercombinatie opsturen naar: Vogeltrekstation, Antwoordnummer 341, 6660 VE Heteren. Bij dit station kunt U ook speciale formulieren voor het insturen opvragen. Zowel binnenlandse- als buitenlandse ringen worden verwerkt.

jaargang 15

nummer 3

INHOUD

Veldwaarnemingen april-juni 1989	87
Wie twitcht er mee?	92
Bijzondere-soorten-project in het Land van Cuyk 1989	94
Schaarse en zeldzame broedvogels van de Ooyse Graaf	100

AGENDA

29 jan. 20.00 Natuurmuseum
Gerard Noodtstraat 21, Nijmegen
(nabij electrozaak Osnabrugge)
Ledenbijeenkomst

DIT IS OP EEN MAANDAG EN OP EEN
NIEUWE PLAATS VAN BIJEENKOMST !!!

12 maart 20.00 Natuurmuseum Nijmegen
ALGEMENE LEDENVERGADERING

17 feb. Rivierentelling

17 maart Rivierentelling